

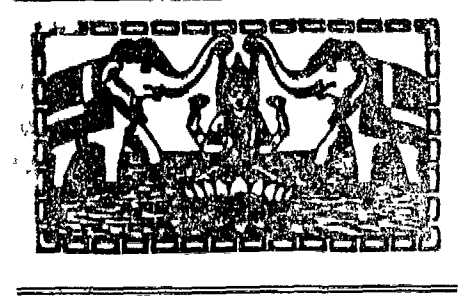

వార్తావళి

- దేశీయవార్తలు
మహాత్మాని అవతరణ 84 సంవత్సరము
నిన్న ఆంధ్రపత్రిక ఆరంభమైంది
తేజస్వినీ సమావేశంపాటు అరెస్టు
అస్సాం లోను, పికిరిరాబాదులోను రైలు
ప్రమాదములు
భిక్షువులను వ్యవస్థాపక కమిషనరులు
టర్కీ ఇండియా-పర్షియా అంగీకరించెను
విదేశీవార్తలు
బాంబాయికి విడిచిపెట్టిన హిందూ మహాసభ
మహిళా సంఘముల సాత్త్వికము
ఈశ్వరప్రభుత్వము ముక్తవార్తా ముఖం నీటి
గింపెను.
స్థానికవార్తలు
మదరాసు శాసనసభలో మోటారుపన్ను చట్ట
మూర్ఖుల చర్య

ఆంధ్రపత్రిక

1933 సం॥ ఆగస్టునెల 1-వ తేది
మంగళవారము

మహాత్మాని
నిర్బంధము

గాంధీమహాత్ముడును, మహాత్మాని
సత్యము, మహాదేవదేవతాగారమును, మరీ
ముప్పదిమూడు సంవత్సరాల ఆశ్రమవాసు
లను, నేటి దినము ఉదయము నేల
రంధ్రాదేవతాగారి బంగారాలో అరెస్టు
చేయబడి సబర్బన్ కారాగృహమునకు
గొంపోబడిరి. ఇట్లు జరుగునని గాంధీ
మహాత్ముడు ముందే యాహించెను.
తమను రాను గ్రామమువరకు వెడల
నియమియు, ముందే అరెస్టు జేసెద
రనియు, తమ ప్రయాణమును సాగ
నిచ్చుచో తాము నిర్భాగ
కార్యక్రమమును ప్రజలకు బో
ధించెదమనియు, మహాత్ముడు ప్రకటిం
చెను. మహాత్ముడు గ్రామమును
ముందలపెట్టకముందే వారిని
అరెస్టుజేయరనియు, వారు ప్రత్యక్ష
చర్య నైకమువరకు అధికారులు సేది
యూదు రనియు, తలచినవారు గలరు.
కాని, అధికారుల ప్రవృత్తిలో వారు
అంతవరకు ఓకితో వేదియుండుట
సంభవము. ముందుగానే నిర్బంధ చర్య
దీసికొని, ఆందోళన కెట్టియవకాశము
లేకుండ జేయవలెనని, వీరు తలచియుం
దురు. ఎట్టిచర్య నైకమునకు కయినను
నిర్బంధచట్టము లుండనేయున్నది. ఎమ
ర్జెన్సీవర్తనచట్టము క్రింద మహాత్మునితో
పయన మయిన ఆశ్రమవాసు లందఱును
నిర్బంధింపబడిరి. మహాత్ముడును వారి
పరివారమును నిడమరచుండగనే వారి
ని మేలకొల్పి, అధికారులు నిర్బంధించి
రని తెలిసెను. మహాత్మాని పరివారము
లోనున్న నౌకబాలునిగూడ వీరు అరెస్టు
జేసిరట. ఆరగంటలో అరెస్టుకార్యము
ముగిసెను. మహాత్మాని ఆశ్రమములో
నిదురించుచున్న వారుగూడ నిర్బంధింప
బడిరి. పెరిల్లులంద వీరిపై చర్య దీసి
కొందరు. అందుచే ఇకమీద వీరు నిర్బం
ధము శిక్షింపబడుదు రనుటకు సంది
యములేదు.

ఈసందర్భమున పూర్వసంగతుల
ములను విచారించుచో, మహాత్మాని
అమూల్యవకాశమును పాలకులు చేపట్టి
సంతులకు, చింతింపని వారుండరు. మహా
త్ముడు కారాగృహనిర్బంధము నుండి
విడుదల చేసెద బడగనే, సందర్భవకాశ

మహాత్ముడుగాను నత్యాగ్రహమును ఆని
గారచే విరమింపజేసెను. అందుకుగాను
ఆరువారములు అవకాశ మిచ్చెను. ఈ
గడువు ముగిసినపిమ్మట, మరీ ఆరువార
ములవ్యవధి యొగబడెను. ఇదిముగియు
లోపల, రాజప్రతినిధిగారితో సమాధాన
ముగూర్చి సంప్రదించునీమిత్తము మహా
త్ముడు అవకాశమును గోరెను. కాని
రాజప్రతినిధిగా రందుకు నిరాకరించిరి.
పిమ్మట పూనానిర్ణయము జరిగెను.
అయినను, మొదట నీయబడిన గడువు
ముగియులోపల ఎట్టి ప్రత్యక్షచర్యను
నైకమునకుండుటకు, పూనా సమా
వేశము నిశ్చయించెను. నిన్నటితో
ఆగడువు ముగిసెను. ఇట్టి సమయము
నందయినను పాలకులు మహాత్ముడొన
గిన యవకాశమును చేపట్టి, 1 వ తేది
రాకముందే, మహాత్మాని తత్వరీవారము
ను నిర్బంధించిరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వము
వారిచే సెలవుకమిటీ కాహ్లానించబడిన
సప్తా జయకరుగార్లు సహకారవాదు
లలో నగగణ్యులు. ఇట్టివారుగూడ
మహాత్మానితో రాజప్రతినిధిగారు సంప్ర
తింపును నిరాకరించినందులకు అసమృతి
జెలుపును, ఇండియామంత్రిగారికి లేఖ
నంపిరి. దేశనాయకు డగు మహాత్ముడు
సంధిని గూర్చి ముచ్చటించ గోరినపుడు,
అట్టివారికి పాలకులు అవకాశ మియ
కుండుట గొప్పపారపాలని వీరు జెలి
పిరి. ఇట్టి పారపాలు గావించుట కిది
ప్రథమపర్యాయము గాదు. గాంధీ-
ఇర్విన్ ఒకంబడిక ననుసరించి, సత్యా
గ్రహమును విరమింపజేసి, మహాత్ముడు
కొండుపేటను సమావేశములో పాల్గొని
హిందూదేశమున కాలిడకముందే, వారి
సహచరులు నిర్బంధింపబడిరి. ఆర్థి
నెన్నులు ప్రయోగింపబడెను. ఈ విషయ
మును గూర్చి సంప్రదించుటకు రాజ
ప్రతినిధిగారి సహకార మియ్యదని
మహాత్ముడు గోరగ, అది నిరాకరింప
బడుటయ గాక, మహాత్ముడు గూడ
వెంటనే అరెస్టుచేయబడెను. అప్పుడును
మితవాద ప్రముఖులు విచార
ము జూపిరి. ఈ మారును,
మహాత్ముడు సమన్వేషముతో, వీల
గుచో కొండుపేటను సమావేశము
నందు తెగిపోయిన సంధిసంభాషణలకు
మరల జరుపవలెనను నలక్షముచే ప్రేరి
తుడై కోరియుండగ, రాజప్రతినిధిగారు
మరల నటలనే నిరాకరించిరి. అంతియ
గాక మహాత్ముడు మరల సత్యాగ్రహ
మును ప్రారంభింపకముందే నిర్బంధింప
బడిరి. ఇది నిర్బంధ కాళ్య మని అధి
కారులు తలంపవచ్చును గాని, తిరని
పారపాలని ప్రాజ్ఞులు తలంపకమానరు.
శ్వేతపత్రవిధానమువలన దేశములో
సేవకుమును తృప్తిపడలేదని వెల్లడి
యయ్యెను. ఇటీవల జరిగిన మధ్యరాష్ట్ర
శాసనసభ యొ సంగతిని మరియొక
పర్యాయము వెల్లడించెను. భారతీయులు
గోరినరీతిని శ్వేతపత్రమునందు ఫల
ప్రపమగు మార్పులు జరుగునను నూహ
నచరమగు నమ్మకములేదు. సెలవుకమిటీ
కార్యక్రమమును చదివినవా రెవరిని,
ఈ విషయమై ఆత గలుగ కున్నది.
శ్వేతపత్ర మింకను సంతోషపరచబడుట
కెప్పుడై అవకాశములున్నను, ఇయ్యది
విశాలపరచబడుట కవకాశములు
మాత్రము గనిపించవు. దీనికి దోడుగ
దేశనాయకులు నిర్బంధింపబడుటవలన
దేశములో ప్రబలియ యంతృప్తి మరింత
పెక్కుపెరుగుట కవకాశము గలుగును.
బాల్కవినిగా రిటీవల ముచ్చటించుచు,
నిర్బంధముల మూలమున హైందవ
సమన్వేష ఎన్నడును పరిష్కారము గాంచ
దనియు, ప్రజాశయములను విఫలపరచు
టచే, హిందూదేశమును ఇంగ్లండు కో
ల్పోవుటకు మార్గ మేర్పడుననియు,
నుశీలియండిరి.

హిందూదేశములో నీ సమయమున
జరుగుచున్న పాలకులచర్యలు జూచిన,
బాల్కవినిగారి హితోద్ధులకు వ్యతిరేక
ముగ నున్నట్లుల గనుపట్టును. గాంధీ
మహాత్ముడిటీవల గావించిన ప్రకటన
మునందు, దేశమునందు శాంతిని సఖ్య

మును గోరుచో, ఆర్థి నెన్నులపాలనము
సాధనము గాదని, స్వచ్ఛరచియుండిరి.
ఇంతియగాక తాము బ్రిటీషువారికి నిజ
మగు సేవపాటుల మనిగూడ వారిటుల
జెలిపిరి. "బ్రిటీషువారిముత్తంగ సేనసంగ
తిని తెలుపుచున్నాను. మీలో కొందరు
నేడు నన్ను మిత్రులుగా పరిగణింప
వచ్చును. కాని నేను దైర్ఘ్యముతో నీ
జోషమును చేపట్చున్నాను. చీకటు
లన్నియు లోలినవిమ్మట, నేను జెలిపిన
సంగతి నిజమని మీరు గ్రహించుదినము
రవ్వక యరుడెంచును"
ఇంతియ గాక రాజప్రతినిధిగారితో
సంభాషణవకాశమును గోరుటలో వెద
రింపు ఎత్తియు లేదనియు, ఈవిషయమై
ఎట్టియనుమానము లేకుండుటకే రహ
స్యసమావేశము జరుపబడెననియు, మహా
త్ముడు జెలిపెను. కాని పత్రికలలో
ప్రచురింపబడిన వివేచిత ప్రత్యాంతముల
నాధారము జేసికొని, పాలకులు సంభాష
ణవకాశమును నిరాకరించి యుండుట,
మిగుల శోచనీయము. మహాత్ముడు
రాజప్రతినిధిగారికి వ్రాసిన లేఖయందయి
నను, జెదరింపు గ భావింపగలవాక్య
మెట్టియు లేదు. ఈ సంగతిని తేలుచున్న
నాయకులగు బాన్సుబరీగారు, కామన్సు
నధిలో జెలిపి, మహాత్మానితో పాలకు
లికనయినను సంప్రదించి సమాధాన
మునకు దోహదావుల క్రేయస్థరమని
హితవౌ సగిరి. కాని వీరి
హితవు నిరాకరింపబడెను. మహాత్ముడు
కొంతకాలముక్రిందట ముచ్చటించుచు,
పాలకులకు సంబంధించినంతవరకు వారు
సమాధాన కవాటమును బంధించినను,
తమకు సంబంధించినంత వరకును
ఇయ్యది ఎప్పుడును తెరచియే యుండు
ననియు, తా నెప్పుడును సమాధానము
నకు సంపిద్యజనే ననియు, జెలిపియుం
డెను. అందుచే పాలకు లిక నయినను
దూరమాలించింది, మహాత్ముడు చావిన
సఖ్యకరమును చేపట్టుటకు బూనుట
వివేక మగును.

నూతనసంస్కరణముల లాభము
ఇంతవరకు గవర్నరు-జనరలు గారికి
మాత్రమే ఆర్థి నెన్నులను నిర్బంధము అధి
కారముండెడిది. శ్వేతపత్రమునందు గవ
ర్నరులకుగూడ ఆర్థి నెన్నులు గావించెడి
అధికారము ప్రసాదించబడెను. రాష్ట్రీయ
స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుట కిది
ప్రబలదీపా మగుచో, ఆర్థి స్వాతంత్ర్య
ముతో, దేశమునకు బనిలేదు. పూర్వ
రాజప్రతినిధిగారు రిడింగు ప్రభువుగా రిటీ
వల హోరుగారిని సెలవుకమిటీ సభలో
ప్రశ్నించుచు, ఆర్థి నెన్ను అధికారము
గవర్నరుల కేల ప్రసాదించబడె నని,
ప్రశ్నించిరి. హోరుగారు రిందుకు జవా
బిచ్చుచు, ఈ విషయమై అభిప్రాయ
భేదముల కవకాశ మున్నను, తాము
మాత్రము గవర్నరుల కిట్టియధికారముం
డుట యవసర మని భావించుచున్నార
మని, నుడివిరి. హోరుగారు, ప్రసాదించ
దలచిన రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య విధాన
మెటులున్నదో దీనినిబట్టి గ్రహింప
వచ్చును. రాష్ట్రీయులలో గవర్నరుకు
గల ప్రత్యేక బాధ్యతలు, అధికార
మంతయు, పెక్కిటరీలు, సి. ఐ. డి.
మినహాయింపు మున్నగు ఏర్పాటులు
చాలక, గవర్నరులకు ఆర్థి నెన్ను అధికా
రములను గూడ ప్రసాదించుచో పరి
స్థితులులుండునో యూహింపవచ్చును.
త్రుము ఆర్థి ఇండియా పత్రిక హోరు
గారి పట్టముగూర్చి వ్యాఖ్యానము
జేయుచు, వీరు జెలిపిన యభిప్రాయ
ములు కొన్ని హిందూదేశమునకు రుచి
పవని, తెలిపెను. మంత్రులకు సంయుక్త
బాధ్యత లేకపోవుట, అధికారమంత్రుల
ఏర్పాటు, గవర్నరుల ప్రత్యేకాధికార
ములు మున్నగునవి పేర్కొనుచు నున్న
వనియు, హెయిలీగారు గావించిన ఆర్థిక
సూచనలు నిరాశ కెడుమచ్చ చున్న
వనియు, మిలిటరీ ఖర్చును తగ్గించి, సర్వ
సుల వ్యయమును తగ్గించ వీలుగల
దనియు, మైక్లెన్ పత్రిక చాటెను. కాని,
సంస్కరణములలో ఫలప్రథమగు
మార్పులు జరుగు ననునాశ కెడుము
గనిపించుచున్నది.

హరిజనాభ్యుదయము
ప్రధానమంత్రి యగు బాబ్జిలిరాజు
గారు నిన్నటిదినము మదరాసు శాసన
సభలో ప్రవేశపెట్టి అంగీకరింపజేసిన
లోకలుబోధ్యుల సవరణచట్టము, హరి
జనాభ్యుదయమునకు మిగుల తోడ్పడు
ననుటకు సందియములేదు. మున్యనివల
చట్టములో నున్న యేర్పాటు, లోకలు
బోధ్యుల చట్టములో లేకుండుటచే, హరి
జనాభ్యుదయమున కంతరాయముగలుగు
చున్నది. క్రొత్తసవరణచట్టముప్రకార
ము, బహిరంగముగ అన్ని బావులును,
చెరువులును, కోస్తేరుగూడ జాతిమత
వివక్షలే లేక ఎల్లరకును ఉపయోగింప
వలెనని సవరణచట్టము జెలుపుచున్నది.
ఛందాయకు లీచట్టమును కొనసాగింప
గలవు. దీని నుల్లంఘించువారు శిక్షార్హు
లగుదురు. హరిజనులకు నవలంబింప
బడుచున్న అస్వశక్తత పరమేశ్వరుడొన
గిసినీటిపనతులకుగూడ వారి కవకాశము
లేకుండజేసెను. ఇతరులు అనుగ్రహించి
నీటిని పోయినడల, హరిజనులు వీనిని
స్వీకరింపవలయును. లేనియెడల, స్నాన
మునకు గారున్న మానె దాహముతిర్చి
కొనుటకయినను హరిజనులకు వసతులు
లేకున్నవి. మున్యనివలచిటీల కన్నను,
కుగ్రామములలో వీరికస్వచ్ఛరంపర లధిక
ముగ నున్నవి. లోకలుబోధ్యులసవరణ
చట్టము అమలులోనికి వచ్చుచో, హరి
జనుల కీ విషయమున గల యిబ్బందులు
దొలగి పోగలవు. లేనియెడల మానవు
లకు సహజముగ నుండుహక్కుల నయి
నను వారు అనుభవించుటకు వీలుండదు.
మరియొక ముఖ్యవిషయముగూడ గల
దు. హరిజనులకు దేవాలయప్రవేశము
ముఖ్య మనువిషయమును, దేవాలయ
పూజ పట్ల రానురాను విశ్వాసము
తొలగుచున్న యాదినములలోగూడ
ఎల్లరును గుర్తించుట యవసరము.

బి. క. న. త. స. టి. యు. డు.
దేవాలయ ప్రవేశ చట్ట
ము గూర్చి సవరణను ప్రతిపాదించుచు,
దేవాలయ ప్రవేశ చట్టముపట్ల ఆర్య
బ్రాహ్మ సామాజికులకే గాక, హిందూ
సభవారికి గూడ అభిప్రాయప్రదానాధి
కారముండగూడదని, చాటెను.
కాని, హిందూసభవారిని గూడ
బహిష్కరింపదలచిన వీరి హిందూత్వ
మెంతని కొనియాడినను తనివితీరదు.
హిందూసభవారిలో లోపము జేసికొ
తెలియదు. వారిపై వీరికింత ఆగ్రహ
మెందలకో తెలియదు. విగ్రహారాధన
పనికిరాదని, వారెక్కడను తీర్మానించి
యుండలేదు. అస్వశక్తత పనికిరాదని
తీర్మానించి యుండుటయే వారికొప్పు
లోపము. హిందూ మహాసభ గాయ
కులగు ఛండిత మదనమోహన మాళ
వ్య గారిని గూడ, ఈ సభ్యుని యభి
ప్రాయము సరియగుచో, బహిష్కరింప
వలసి వచ్చును. ఇంకను ఛలువురు
హిందూ ప్రముఖులను బహిష్కరింపవలసి
వచ్చును. నిజమేమన,
హిందూసంఘమును విశాలపరచ గోరు
వారు కొందరు ననాతినుల నిండలకు
గురియగుచున్నారు. ఏమాత్రము విశాల
సంస్కరణమునకు ప్రవేశ పెట్టదలచిన
వారయినను, వీరి దూషణలకు పాత్రు
లగుచున్నారు. కాని హిందూమతము
కడు విశాలమయినది. పరమేశ్వరునివిష
యమై ఎట్టియభిప్రాయముల గలిగియుం
డుట కయినను యిది స్వేచ్ఛనొనగును.
ఇతర మతములవలె, మానసిక స్వేచ్ఛ
నిది భంగపడదు. విగ్రహములను పూ
జించువారు, పూజింపనివారును గూడ
హిందువులే యగుచున్నారు. వేదాం
తులకు సమర్థోపాసనపై నమ్మక మంతగ
లేదు. వారు తమకు విగ్రహారాధనా
వశ్యత లేదనుదురు. పెక్కురు ఛండితు
లిటులనే తెలిపెదరు. యోగిపుంగవు
లగు నేమన విగ్రహపూజను ఛలుభం
గుల బరిహరించి యుండెను.

ప్రతిములు స్వయంబుద్ధుల కని గూడ
తెప్పబడినది ఇంతియ గాక లోక శాస్త్రని
పూరించువా రింకొకదేవుని పూజించురు.

వైష్ణవులు శివాలయములోనికి జని పూ
జించు. శైవులు విష్ణుాలయములోనికి
బోయి పూజించురు. ఈ రీతిని ఛలు
విషములగు ఆరాధన జేదములు
గలవు. స్వల్పబుద్ధులకు ప్రతి
మార్చున యవసరమని, వాదిం చు
వారు హరిజనులలో పరమేశ్వరభక్తిని
నెలకొల్పుటకును, వారికి దేవాలయ
ప్రవేశము నేల నిరాకరింపవలయునో తెలి
యదు. జ్ఞానులకు విగ్రహములతో బనిలే
కున్నను, పామరులకు వీనితో బనియున్న
పుడు, హిందువులగు హరిజనుల కీ సాక
ర్యమును నిరాకరించుట, స్వాధ్యయగు
నా? హరిజనులు హిందువులు గారని,
టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు
కొంతకాలము క్రిందట వర్తా
శ్రమధర్మసభలో నుడువగ, ఛలువురు
ననాతను లిందులకు ప్రతికూలముగ
ముచ్చటించి వారి వాదమును ఖండిం
చిరి. హరిజనులు హిందువులే యగుచో,
హిందువుల జన్మస్వాతంత్ర్య మగు వైవా
రాధసాకర్యమును వారికి ప్రసాదించుట
కేల వెనుదీయవలెను? హరిజనులకు
వైవారాధసాకర్యములను మేలుకోట
దేవాలయము నందు మరీ కొన్ని
దేవాలయములందును ప్రసాదించి న
ప్రతితి గలదు. నందవారుభక్తుని చరిత్ర
దేవాలయప్రవేశమును జేసోళ్ళ జాటు
చున్నది. ఇట్టి స్థితిలో విగ్రహారాధనపై
విశ్వాసము గల హిందువులకంతరకును
దేవాలయప్రవేశార్హతను నిరాకరించుట
కన్నను, దూరదృష్టి రాహిత్యము
జేరుండదు. ఇందుల కేశాస్త్రమును అడ్డు
పడదు. శాస్త్రములకన్నను ఆగమ
ములు శ్రేష్ఠము లని యేరును జెలుప
జాలరు. హిందూ మత ధర్మమును
కాపాడి, హిందూసంఘమును సౌఖ్యవ
ముగ నుంచవలె ననని, హిందువులలో
విశేషసంఖ్యాకులు, ప్రతి సంవత్సరము
నను అన్యమత సంఘములలోనికి వరుసగ
నైకనబడుచుండగ హరిజనులకు హిందు
వులకు గల కనిసపు హక్కులను ప్రసా
దించుటకు ఉన్నతజాతిహిందువులు
ఉద్యక్తు లగుట యవసరము. హరిజను
లకు నీటి సాకర్యముల నొసగుట ఎంత
యవసరమో, వైవారాధసాకర్యముల
నొసగుట యంతయవసర మనుటకు
సందియము లేదు. ఈసంగతిని హిందూ
మతాధ్యక్షులముగ గాఢముగ వాంఛిం
చిన స్వామి వివేకానందులు బోధించిరి.
శ్రీమద్రామానుజుడు, బసవేశ్వరుడు
మున్నగు మతకర్తలు గుర్తించిరి. ఇట్టి
సందర్భములలో దేవాలయచట్టమును
భారత శాసనసభ యామోదించి,
శాసనము గావించుచో, హరిజనులను
హిందూసంఘమునందు నిలిపి యుంచు
టకు అమూల్యవకాశమేర్పడును. ఇది
కేవల గాంధీమహాత్ముడు మాత్రమే
కోరుచున్నది. హిందూ సంఘసౌఖ్య
వము గోరువా రందఱును, ఈసంస్క
రణమును సాధ్య మగునంత త్వరలో
ప్రవేశపెట్టుటకు యత్నించుచో, హరి
జనాభ్యుదయము తప్పక చేకూరును.

సి. ఐ. డి. శాఖ
సి. ఐ. డి. శాఖకు వ్యయమధికముగ
గావలయునని, హోంమెంబరుగారు
నిన్నటిదినము మదరాసు శాసనసభలో
ప్రతిపాదించిరి. ఇప్పుడు పోలీసు శాఖా
వ్యయము తక్కువగ లేదు. సి. ఐ. డి.
శాఖ కగుఖర్చు తగ్గియుండలేదు. మరి
కొన్నిసేరవారు ప్రబలినంతమాత్రాన,
ఈ శాఖవారు వీనిని నివారించుటకు
ఇష్టమున్న సెబ్బందితో నేల పూను
కొనిగూడదో తెలియదు. స్వామి వేం
కటాచలం క్రైష్టిగారును, తదితరులును
జెలిపినట్లు, ఇతరప్రతినిధులనుగూడ
నవలంబించవచ్చును. భవాభావము ప్రబలి
యున్న యాదినములలో పోలీసు శాఖ
కగుఖర్చు నింకను పెంచుట ఎంతవరకు
సరియో తెలియకున్నది. ఈ శాఖ
శాసనసభకు బాధ్యత వహించక పోవు
టచే, దీని కగుఖర్చును పరిశీలించి సరి
యగు మార్గముల నన్వేషించుటకు
ప్రజాప్రతినిధులకు సాధ్యపడకున్నది.

డిల్లీ ఖర్చును పెంచుట
డిల్లీలో రాజధాని నేర్పరచుటకు
గాను, వివేచితవ్యయము గావించబడెను
ఇంతయధికవ్యయము పనికిరాదని,
ప్రజాప్రతినిధులు ఛలుమారు మొరజెల్ల
నను, వారిమొర లాలకింపబడ వయ్యె
ను. నేటి వార్తల ప్రకారము ఇండియా
మంత్రిగారు డిల్లీ నిమిత్తమింకను ఎక్కువ
మొత్తమును ఖర్చుపెట్టుటకు అంగీకార
మొనగి రని వార్తలు జెలుపుచున్నవి.
సామ్యులేక దేశము అల్లాడుచున్న యిష్ట
సమయమున డిల్లీవ్యయమును మరింత
విస్తరింపజేయుట, వింతగదోచకమానద్య
డిల్లీలో నూతన సంస్కరణములకొరత
భవసముల అధికముగ గావలయునని
చెప్పవచ్చును. కాని వీనిని నిర్బంధము
కిది సమయమగునా? కోటి రూపాయ
లిందుకుగాను ఖర్చునని తెలుపబడినపు
ఇంతసామ్యును హిందూదేశము భరింక
గలదా? ఈ సంగతి యటండ్ల, సిమ్లా
యాత్ర యయినను దొలగింపబడునా?
డిల్లీని రాజధానిగ నిర్మించిన పుడు
సిమ్లా యాత్ర కగు ఖర్చు తగ్గ
నని, తెలుపబడెను. కాని యిట్టియూహ
నిరాధార మయ్యెను. డిల్లీలోను సిమ్లా
లోనుగూడ వ్యయముచేయుటకవసరము
గనిపించదు. స్టేట్సుమెను పత్రిక యిటీవల
నీవిషయమై వ్రాయుచు, ఎండకాలపు
బాధను తగ్గించుట కనేక సాకర్యము
లుండుటచే, ప్రభుత్వమువారు డిల్లీ
లోనే నిలిచియుండవచ్చుననియు, సిమ్లా
కుబోవుట యవసరమనియు, చాటెను.
ఆంగ్లో-హైందవపత్రికయే యిటుల జెలు
పగ, సిమ్లా యాత్ర కెట్టియవసరములేదని
విదితము గాగలదు. ఒకమూల నూతన
సంస్కరణములకు డబ్బులేదని చెప్పవ
వేగొకమూల ఇండియామంత్రిగారు వివ
రితవ్యయమును మంజూరుజేయుట ఎంత
యవసరమో యూహింపవచ్చును.

రైల్వేబోర్డునివేదిక
మతములనుబట్టి స్థానముల
నేర్పరచగూడదు

లండను, జూలై 31:-
మహమ్మదీయులకు 2 స్థానములు యూరో
యనులకు ఒకస్థానమును ప్రత్యేకంపరచెనని భా
రతరాజవసంఘసభ్యులకు యావచ్చుట హిందువు
లను మహమ్మదీయులను గూడ సంగీకరించిరి.
గాని మతములను బట్టి స్థానముల నేర్పరచుటకు
"సెఫా", అంకశరణ్య, మామభాయి మోతా
గాడ్లు యూరోపీయములను అంగీకరింపలేదు.
రాజమంత్రి శాఖాధికారియగు ఫెడరలమంత్రి
ప్రత్యేకభేదము జరుపవచ్చును గాని వోటు
చెయ్యగూడదు.
అధికారముగల అధ్యక్షపదవికి తయ్యచు
వచ్చిన కానిని రాజప్రతినిధి నియమించవలెను.
మంత్రులును శాసనసంఘసభ్యులును ఉపమం
తుల రాజీనామాలున్నకేగాని సభ్యులు
గా నుండగూడదు. రాజీనామాలున్న పిమ్మట
గూడ నొక తత్వరమదాటిసేగాని వారు సభ్యు
లుగానుండగూడదు. ఈ నిశ్చయము ప్రభుత్వో
ద్యోగులకును రైల్వేయద్యోగులకును గూడ
సంబంధము.

రైల్వే కార్యనిర్వాహకవ్యవస్థకు సర్వాధి
కారి యగు ఫి. కె. మి. ఛ. స. ఛ. ఫెడరలు
గవర్నమెంటువారి సంపాదకారము గవర్నరు
జనరలు నియమించవలెను. అధికారముగల అధిక
తమ అవసరకర్మమునకును నియమించుచున్న
అందరు పనివారిడను నిబంధనలను సమర్పించి,
అగ్రియమై నియమించవలెను.
సంస్థాపనకుల యధికారమునకు లోపింప
రైల్వేలకు ప్రత్యేకత యేర్పాటుల జరుగవచ్చును.
అని నిశ్చయించుచున్నది. సెంట్రల్ సెంట్రల్
రకముచేసి గాని కొందరు ప్రత్యేకాభిప్రాయ
ములను గూడ రిపొర్టు దిగునను బడిదిగా చర్చిరి.
రిజర్వు బాంక నివేదిక
రిజర్వు బాంక నివేదికపై నేడు సలకము
లు జరిగిరి.
సర్ మాన్యుం హెయిలీగారికి వేందు
సర్ మాన్యుం హెయిలీగారి గౌరవార్థము
సంయుక్తరాష్ట్రీయ శాసనసభ ఉపాధ్యక్షుడు
సవాబు బాదాలీకు అభిగ్రాహకము యడన
భాగ్యయను నిండుచేసిరి. ఆ విందుకు యూర్యము
పెట్టి ప్రభువు, లోకయను ప్రభువు, రాం లోతు
ప్రభువుగారు ముగ్గురు బాంబాయికిమిటి సభ్యులు
చాలమంది వచ్చిరి. (రాయలూరు)

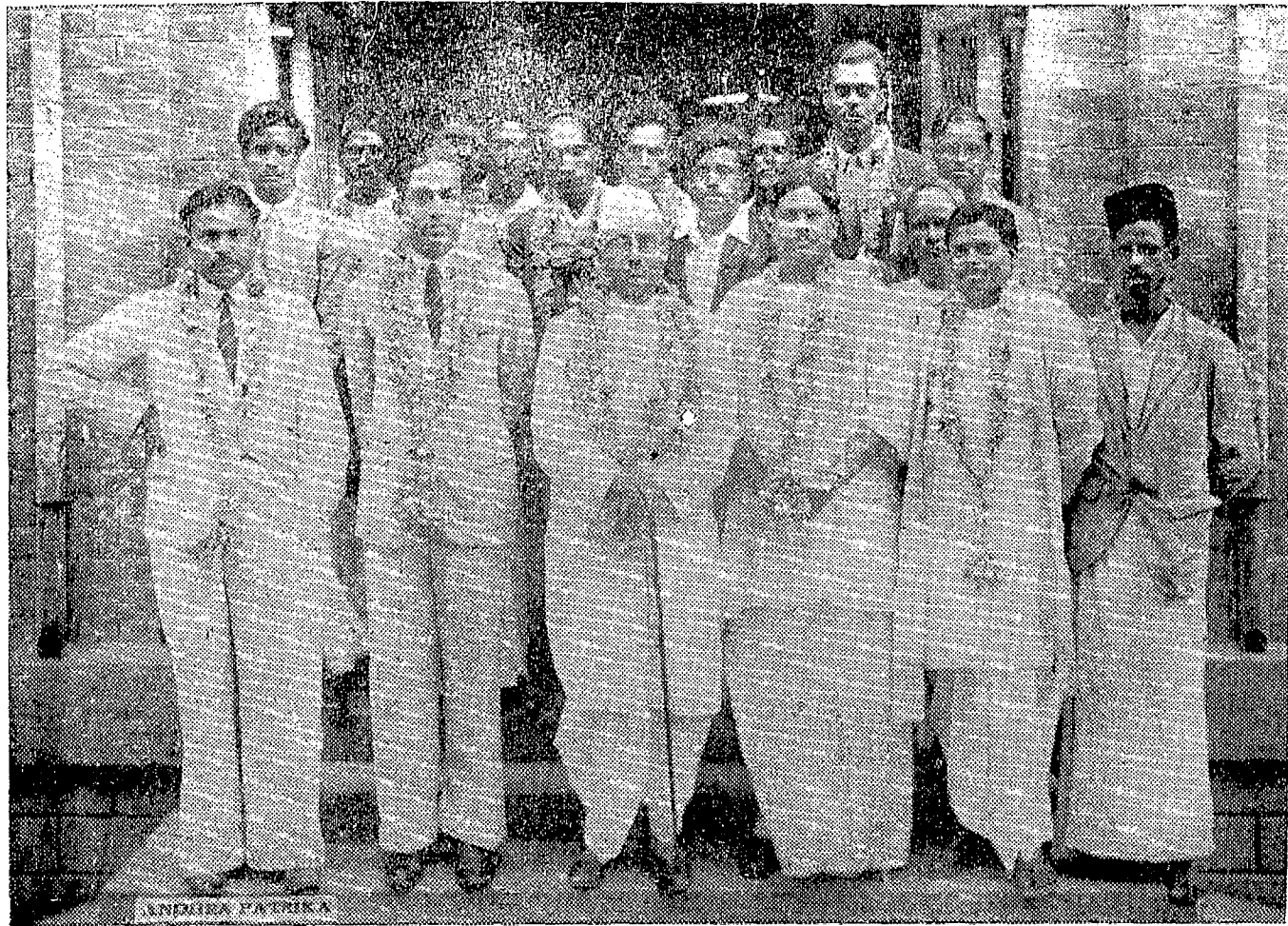

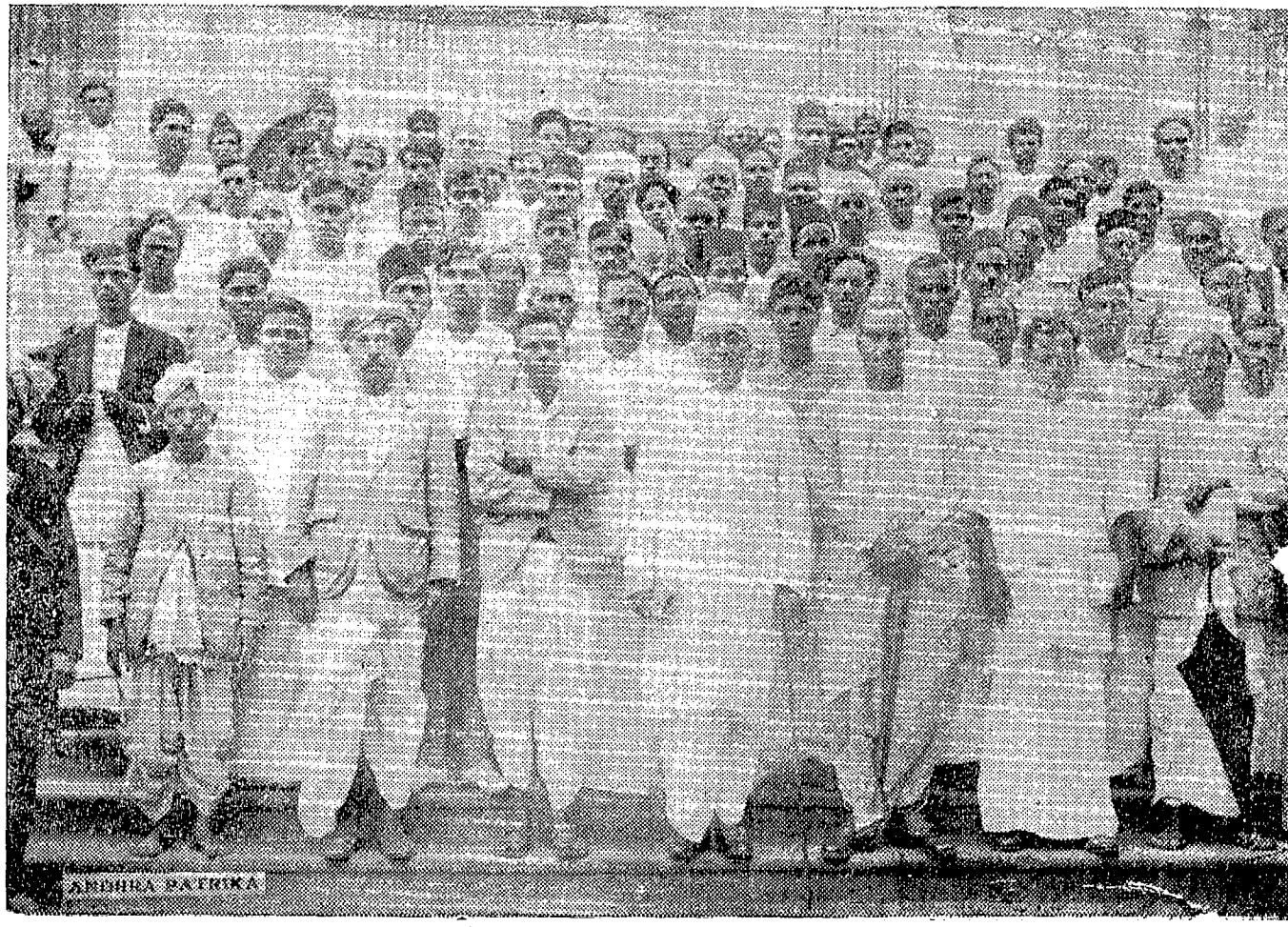

(P. N. A.)

(P.)

మదరాసు రేవుపనివాండ్ర సభ:—శనివారమునాడు గోఖలేహాలులో వి. ఎం. రామస్వామిముదల్యార్గారి అధ్యక్షతన జరిగెను. జె. ఎం. మెహతాగారు కార్యకర్తలసభాపన మొనర్చిరి.

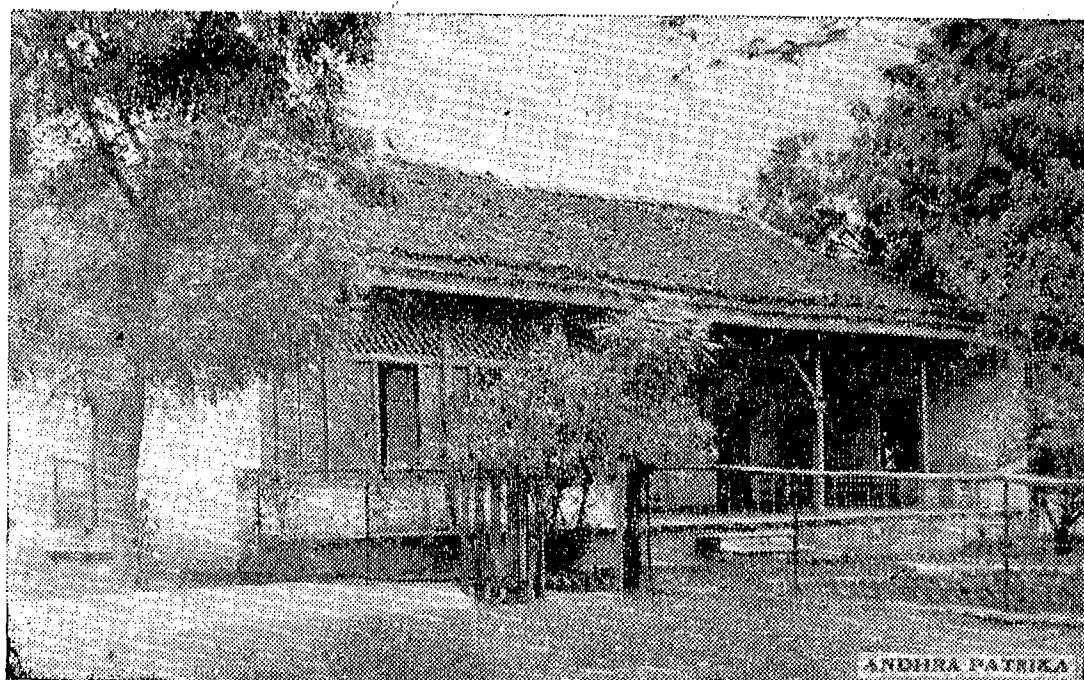
మదరాసు రైల్వే ఉద్యోగులసంఘము 8 వ వార్షిక సభ:—ప్రారంభోత్సవము జరిగిన జె. ఎం. మె అధ్యక్షులగు వి. వి. గిరిగారు మధ్యనలియున్నారు.

మ హాత్మ్యము పరిత్యజించిన సబర్బన్ ఆశ్రమము

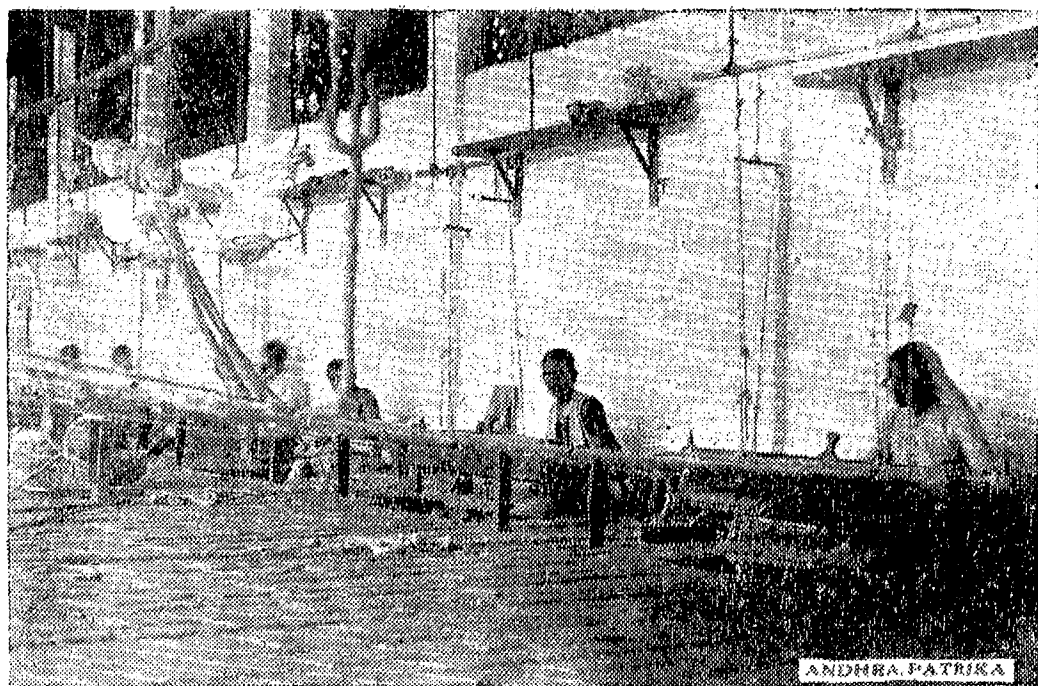
ఆశ్రమమునందలి కొన్ని వర్తమానములు. ఎడమవైపున నున్నది గోశాల.

(C. B.)

“బాపుజి మందిరము”:—మహాత్ముని నివాసస్థానము. ఈ గృహమును 1930 సం॥ నందే మహాత్ముడు ప్రతిష్ఠించి కొని విడిచెను.

(C. N.)

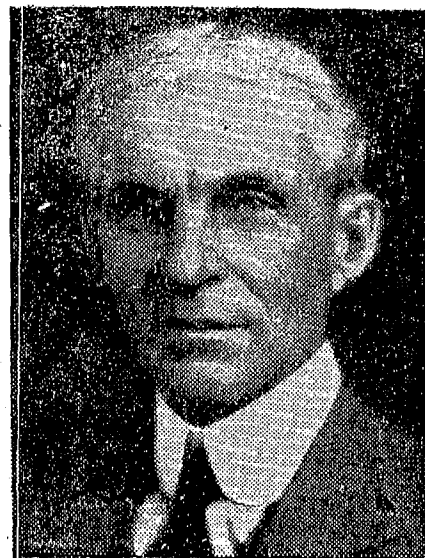
నేతపరిశ్రమశాల

(P. P. A.)

ఆశ్రమవాసి యగయువతి నూలు వసుకుట

(P. P. A.)

మౌన్ట్ ఫోర్టుగారు

అమెరికాలో మౌంటన్ ఫోర్టుగారు పరిశ్రమధిపతి యుగం 70 వ జన్మదినము జూలై 30 వ తేదీన జరిగెను.

గోదావరిపంథి నియామకపు సభ

వాసింగ్టన్ జూలై 30:— లండన్ లో జరిగిన గోదావరిపంథి నియామకపు సభకు హాజరయిన అమెరికా ప్రతినిధులు వారెన్ గారికి తండ్రి సంపదించి చెలియచున్నది. గోదావరిపంథి తల్లింపునకు మే. యెట్టివిగమైన తీర్మానము తొందరపడి గావించవలసినదని, సభ తీర్మానము 81 వ తేదీ వాటికి వాయిదావేయబడిన ప్రతినిధులకు ఒడంబడిక కుదర వచ్చుననియు వారెన్ గారికి తండ్రి సంపదించెను. ఒడంబడిక కుదరనిచో అమెరికావారు తమ గోదావరిపంథి విస్తీర్ణమును నూటికి 15 వంతున తగ్గించు కొనుటకు సిద్ధముగా నున్నారనియు ఒకవేళ ఒడంబడిక కుదరకపోయినను అమెరికావారు గోదావరిపంథి విస్తీర్ణమును నూటికి 10 వంతున తగ్గించుకొనుటకు సంపదించుననియు వారెన్ గారు ప్రత్యక్షమయి చెలియచున్నది. (గూ. ప్ర. తం.)

ప్రాంతీయమార్కము

లండన్, జూలై 29:—

ఈనాడు ప్రాంతీయమార్కము మూలమున నుండిన వస్తువుల ధరలు తగ్గుచున్నవి. సందేహ, మార్క కత్తు ధరలకు విపరీత చలనము కలిగినదియు వ్యాపారస్తులకు యిట్టి మార్కధరల విపరీత చలనము అత్యర్థము కలిగించెననియు చెలియచున్నది. (గూ. ప్ర. తం.)

పంజాబు ఒడంబడిక

హిందువుల ప్రాతికూల్యము

లాహోరు, జూలై 27:—

పంజాబు హిందూసాయకులు యాక్రిబిటీచక్ టన గావించిరి. హిందూ సాయకులు యితర కర్షకులతో ఎత్తుకు ఒడంబడిక చేసికొన్నను హిందువులకు సర్వ హక్కులు వాటిల్లుచున్నది. హిందూ సాయకులకు ముస్లిముల సహాయమును అపేక్షించి పంజాబు ముస్లిముల పెనుతలకు తలదాగవలసి నిన దుర్మతకు పాల్పడినారు. సంప్రదించున బాధితులకు సమరంబైన గోరీ బాధితులకు విరుద్ధముగను సమరంబైన ప్రేరేపణను, అను ముస్లిముల పర్యవేక్షణను ద్వారా కలిగించినారు. అందులకు యిరువద్దములకు విగ్నానంబు కరు యుకు యుగ్మ విభేదముగైకై అల్పసంఖ్యాక మగు హిందూవర్గము తుడిచిపెట్టినది అభ్యంతరంబైనది. పంజాబు ఒడంబడిక హిందూసాయకుల చేతులకును మరొక తార్కాణము అధిక సంఖ్యాక కర్షకులకు అల్ప సంఖ్యాకలకు

కారము నపేక్షించి వారివరకు ఒక కొన్నింటిని అంగీకరించి వారి సద్భావములను విశ్వాసమును సంపాదించుట యుక్తము. కాని అల్ప సంఖ్యాకవర్గమే ప్రజాపాలనా విధానమును, అసంబంధములను అను వరకును నిర్ణయించుకొని సంఖ్యాకల యిష్టము చొప్పున అంగీకరింపజేయుట ఆశ్చర్యకరము గ నున్నది. ఇది మైసూరు హిందూ ముస్లిముల మధ్య జరిగిన ప్రజాపాలనా విధానమునకు సాదృశ్యమును కల్పించుచున్నది. వారు పంజాబు ఒడంబడిక వరకులను తామెతము కోరుకొనుట సహించరానిది, సమాధానముగ యిచ్చుచుకొనుట యుండవలెను. ఒక పక్షమువారు యిచ్చి లాభపడకు, మరొకరు కోరక అంగీకరించుట సమాధానము కాబాలకు. పంజాబు ఒడంబడిక ఒడంబడికయేకాదు. వారెన్ గారికి మనమెందులకు యీ ఒడంబడిక యవగము. ఈ ఒడంబడిక ప్రేరేపణ ప్రధానపరిమేళనమునై పాఠాలపడి యున్నది. ఆ పరిమేళనమున

హిందువులు ఖండించినారు. వారి ప్రతినిధులు అందులకై పంజాబు శాసనసభనుండి లేచి వచ్చినారు. మహాత్ముని శాసనసభలో మెహతా యీ ఖాయ మొనర్చుటచే గాక వోటరుల బాధితాయందు సహితము ముస్లిములకు మెహతా వోటరులకు కీసమాధాన మేర్పడినది. ఇది అత్యంతము దుష్టము. ఒడంబడిక మొదటికొన్ని ప్రకారము ఓటరుల బాధితాలో ముస్లిములకు నూటికి 50 ఇష్టబడిన. హిందువులకు తమకు ప్రత్యేకించిన విభాగములందు సహితము నూటికి 27 వంతుననే వోటరుల బాధితాయాధిపత్యము. ముస్లిముల ఓటరులు ఎవ్వరికిని అధికసంఖ్యాకలగునో యుండును. ఎన్నికలందు ముస్లిములు తమకు ఇష్టమువచ్చిన హిందువులను నిలబెట్టి గెలిపించగలరు. హిందూ సమాఖి ప్రాయముతో నిమిత్తమే యుండెను. తమ కిష్ట మెవ్వరినిగలవలసిన పంజాబు హిందువులకు ముస్లిముల వాటిల్లును. రెండవకొలది సంయుక్త నియోజకవర్గము లను విధించుచున్నది. బాధితులవారు మని మరొకరు

యు వారు దీనికై వారి గవచ్చునుకాని మొదటి క్లాజువలన దీని సర్వతీరము నిరస్త మగుచున్నది. ఒకవర్గమునకు చెందనివా డని పౌరసత్వపు హక్కును ఇంకొకరికి కేటావట్టుట ప్రజాసభ్య సూత్రమునకు విరుద్ధము. వివిధవర్గములకు సర్వతీర పౌరసత్వ మేర్పడుటకు ఇది కారణము. ఒక హిందువు వోటరులకు మరొక ముస్లిము కలిగియుండవలసిన విధియుట హాస్యాస్పదము. ఆ ద్వితీయ వోటరులకు నిచ్చునపుడు వివిధవర్గముల మధ్య స్వతంత్ర ప్రమాణము లుండుట యేటివ్యాధి యనుకొని సంయుక్త నియోజకవర్గములు బాధితుల పక్షము ప్రోత్సహన సేగని ప్రయోజనకరము కాబాలవు.

మహాత్ముని ముహురము నియోజక మండలముల విభజించుచున్నది. ఈ మండలము లొక్కొక్కటియు ఒక్కొక్కవర్గమునకు ప్రత్యేకించబడును. వీటిచే సమస్త హిందువులకు సమానుత్వము ప్రతినిధి యని తలపడవలయును. వర్గవిభేదము మూలముగా గల యానిధానములను వీరగ్గము నా లై న ను త మ లి ప్తము వచ్చిన ప్రతినిధుల ను విన్నవించుకొని ఎంతవలకుబడి కలిగియున్నను ఆ మండలమున వేరొక వర్గమునకు ప్రత్యేకింపబడుచో తొలివర్గమునను యెవ్వడను సభ్యులము ఆనింపబడును అంతే గాక యీ ఒడంబడికవలన రాష్ట్రము లో గాక విభాగ ము రాష్ట్రము లో మంతటికిని ప్రాతినిధ్యము వహించగలడు. అంతా లా విభాగములలో హిందువులు పంజాబు హిందువులందరికిని ప్రాతినిధ్యము వహించవలసియుండును. మూలము రాష్ట్రమున విభాగముల హిందువుల కష్టములు అంతా లా ప్రతినిధులు గుర్తింపక పోవచ్చును. ఇంకొకటిగూడ గలదు. అంతా లా హిందువులందరిును స్వతహాయదారులు అంగు వలన వ్యవసాయదారులే హిందూ వర్గమున కంతటికిని ప్రతినిధులయ్యెను. ఇది అంగీకార్యముగాదు.

లాభభిక్షాగమునందును కొన్ని బద్ధింపబడు ముస్లిములకు స్థానములు నిశ్చయము చేయబడినవి: కాని హిందువులకుని, తమ ఆర్థిక కారకులను, ఆర్థిక వర్గమునకు అనుకూలము అల్పసంఖ్యాకలకు ఏమాత్రము లాభకరముకాదు. కానిని సూక్ష్మింపి ఖండించుచున్నాము. దీని సంగీకరించు హిందూసాయకులు హిందూ అంగీకారమును పొందినవారుకానిదియున్నది. ములకు తామె డ్డతరవాదులయ్యెను. ములకు హిందూ సంస్థలన్నియు పరిటానే మేల్కొని యీ ఒడంబడికను ఖండింపవలయునని నిన్ను వింటున్నాము. ప్రేరేపణకు లాహోరు, సిమ్లా, మాంటి గొమరీ, మూల్తాను, లుమ్బాగు ప్రాంతముల హిందూసభా ప్రతినిధులు పలువురు సంతకములు చేసెయ్యన్నారు. (అ. ప్ర.)

అమృతాంజనము

అన్ని వర్షాలకు దివ్యామృతము అమృతాంజనమే, హిందూసభాదాన.